

Frønytt nr. 15– 2021

14.07.2021

Innhold:

- Dager fra blomstring til tresking
- Svitidspunkt i hvitkløver
- Maksimal blomstring i rødkløver
- Dispensasjon for bruk av Beloukha til nedsviing i hvit- og rødkløver
- Bikuber i rødkløverfrøeng

Vi er midt inne i en godværsperiode. Det har også vært varierende nedbørsmengder rundt om. Spesielt i områder med noe tørke må en forvente en noe tidligere modning enn normalt. Holder det varme været seg må en forvente at effekten øker utover i perioden. Sjekk normal høstetid hos deg selv, og bestill entreprenør i god tid til slått/ tresking i forhold til den/ de datoene du finner.

Dager fra blomstring til tresking

Tabellen under gir en oversikt over antatt treske/skårleggingstidspunkt med utgangspunkt i dato fra blomstring. Nødvendigvis vil antall dager variere med været, men tabellen under er i alle fall et utgangspunkt.

	Fra skyting til blomstring	Fra maksimal blomstring til:	
		Skårlegging	Direktetresking
Timotei	19	35	43
Flerårig raigras	15	33 (30-37)	40-45
Engsvingel	15	22-25	28-32
Rødsvingel	21	25	32-35
Hundegras	21	25-28	32-35
Engrapp	16	25-33	35-40
Engkvein		21(?)	
Hvitkløver		23-28 (nedsviing)	
Rødkløver		30-35 (nedsviing)	42-50

I kløverartene kan en ikke kun se på hvilken dag det er maksimal blomstring. Det må samtidig være godt vær for de pollinerende insektene, vi skal altså ha tilstrekkelig tørt og varm vær den dagen som vi legger til grunn for beregningen. Med variabelt vær på Østlandet i juli, vil denne datoen variere. Sjekk egne notater, eller nærmeste værstasjon: <https://lmt.nibio.no/>
Med en varm og tørr juni i år vil blomstringstidspunktet være vesentlig tidligere enn i fjor. Sjekk gjerne notater for blomstring i 2020 dersom du ikke noterte det i år. På

Apelsvoll er sum daggrader likt i perioden 20.4-12.7. i fjor og i år.

Svitidspunkt i hvitkløver

I år må en bytte ut Reglone-produkter med Spotlight Plus ved sviing av hvitkløver. Tilleggsetiketten for bruk av midlet i kløver er ennå ikke godkjent av Mattilsynet, men vi forventer tidsnok svar. Sviingen krever en ny teknikk da Spotlight Plus virker saktere og svir mindre enn tidligere brukte svimidler. Vi har ingen dokumentasjon på riktig tidspunkt for sviing i hvitkløver, da midlet ikke er prøvd i forsøk i ennå. Etter en diskusjon har vi landet på denne anbefalingen:

- Ta utgangspunkt i maksimal blomstring
- Sprøyt med 100 ml preparat/ daa i 30-40 l vann. Kun en sprøyting tillatt per sesong
- Sprøyt 2 uker etter maksimal blomstring. Mål tiden fra stor insektaktivitet. Kan også beregne sprøyting 14 dager før tresking
- Avstandskrav til åpent vann: 30 m. Kan reduseres til 10 m ved 90% avdriftsreducerende tiltak
- Tresking 14 dager etter behandling

Vi minner om viktigheten av å treske tidlig nok for å unngå for stort frøtap. Modne hoder i bunn av enga blir ofte undervurdert. Se derfor nøye etter, gjerne tidligere enn du hadde planlagt.

Bildet tatt på mandag av Graminors oppformeringsfelt av foredlerfrø, på Staur. Foto: Harald Solberg

Maksimal blomstring i rødkløver

Husk å registrere maksimal blomstring i rødkløver. Det hjelper deg til å forutsi både mulig sviing og forventet skårleggings- eller tresketidspunkt. Tips: Store deler av rødkløverarealene vil sannsynligvis komme i maksimal blomstring til uka.

Dispensasjon for bruk av Beloukha til nedsviing i hvit- og rødkløverfrøeng

Mattilsynet har nå gitt dispensasjon for bruk av Beloukha til nedsviing av hvit- og rødkløver.

Beloukha er et kontaktvirkende middel som tas raskt opp i plantene og virker på grønne overjordiske plantedeler. Den aktive komponenten, pelargonsyre, er en organisk syre som virker ødeleggende på cellemembraner og tylakoidmembraner (kloroplast) i behandla plantevev. Best virkning oppnås når det svis på dager med mye solskinn.

Beloukha har vært prøvd i forsøk i både hvit- og rødkløver i 2019 og 2020. Forsøkene har vist at Beloukha har bedre nedsviingseffekt enn Spotlight Plus (disp. i 2020), men er langt mindre effektiv enn Reglone.

- **Dosering:** 1,6 liter preparat/daa per behandling og maksimalt 3,2 liter preparat per dekar per sesong. Væskemengde 30- 40 l/ daa.
- **Antall behandlinger:** Maksimalt 2 behandlinger med minimum 5 dagers intervall
- **Anbefalt behandlingstidspunkt:** Ca 14 dager før tresking av kløverfrøenga
- **Pris:** Prisen er ikke endelig klar, men det er anslått at 1,6 liter vil koste i underkant av 300 kroner. Det kan bli aktuelt med forhåndsbestilling
- **Tilgjengelighet:** Mulig det er tilgjengelig hos forhandler fra kommende uke (sjekk med lokal NF- eller FKA-avdeling)

Bikuber i rødkløverfrøeng

I 2015 og 2016 utførte NIBIO forsøk for å undersøke om utsetting av bikuber med honningbier ville vike positivt på pollinering og frøavling.

Her er konklusjonene etter to år med forsøk:

- Honningbier kan gjøre en god jobb for å pollinere rødkløver. Effektiviteten øker dersom det monteres pollenfeller på bikubene.
- Utsetting av bikuber gir likevel ikke større frøavling, og det vil derfor ikke være lønnsomt å betale birøktere for å sette ut bikuber.
- Med tanke på avlingsnivået i rødkløverfrøavlen har utsetting av bikuber liten eller ingen betydning sammenliknet med frøengas plassering, værforhold, jordart og frøavlens dyrkingsteknikk og kompetanse.

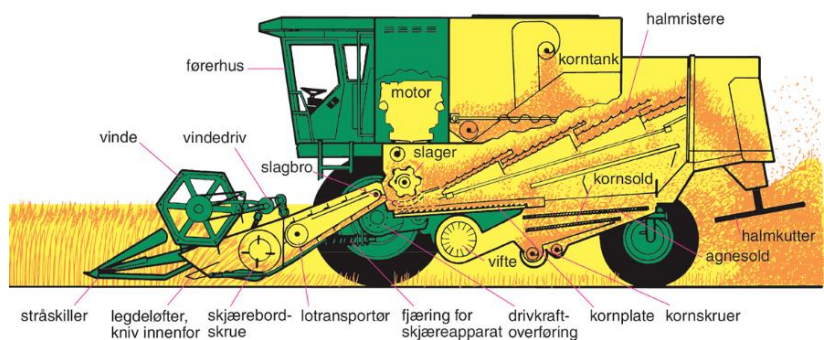
Foto: Harald Solberg

Er tørke og tresker klar for høsting?

Det nærmer seg raskt høsting for de tidligste artene, da må tørka og treskeren være klar. Ta en gjennomgang nå, slik at du vet at alt er i orden når treskinga starter.

Vi minner om behovet for nøyaktighet i reingjøring av treskeren mellom tresking av ulike arter. Noen arter er vanskelig å skille, så god reingjøring vil sikre reinfrø og minimale trekk grunnet forurensning. Eksempler er timotei før hvitkløver eller hvitkløver før timotei eller rødkløver.

Illustrasjon: Store Norske Leksikon

Luking av balderbrå

Har en ikke lykkes med den kjemiske bekjempinga av balderbrå, eller arealene drives økologisk, er det snart aktuelt med luking. Frø fra dette ugraset er vanskelig å få fjernet ved rensing av timotei- og kløverfrø. Ekstra rensing medfører større utrensning.

Noen flere bilder fra Staur

Graminor har felt til dyrking av renfrø på egne sorter. Frøene herfra er basis for all videre frøproduksjon på ulike sorter frøfirmaene ønsker. På denne måten holdes sortene stabile.

Foto: Harald Solberg, NLR Innlandet

Ferieavvikling

Rådgiverne tar ferie i løpet av sommeren, dere finner oversikten her. Skulle din rådgiver ha ferie er det helt i orden å ringe en av dem som er på jobb.

Uke	26	27	28	29	30	31
Dato	28/6-4/7	5/7-11/7	12/7-18/7	19/7-25/7	26/7-1/8	2/8-8/8
Astrid Gissing			X	X	X	
Silja Valand			X	X		X
John Ingar Øverland	X	X	X			
Trond Gunnarstorp			X	X	X	
Harald Solberg				X	X	X

Frøavlslrådgivere:

Silja Valand	Norsk Landbruksrådgiving Viken	900 89 399
John Ingar Øverland	Norsk Landbruksrådgiving Viken	958 80 143
Trond Gunnarstorp	Norsk Landbruksrådgiving Øst	481 63 082
Astrid Gissing	Norsk Landbruksrådgiving Agder	917 63 115
Harald Solberg	Norsk Landbruksrådgiving Innlandet	957 69 860